

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 11: Ad Pettium

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A εις δὲ πρὸς ἄνεμος ἠρήρηται. id est, fluctum autē excitavit ventos euocans: atra autem nubes cælum occupavit, neq; vſquam lucida sidera apparebant, vt per nubis cerni possent, aer autem caliginosus increbruerat. Sed omnium, mea quidē sententia, optimē Virg. lib. 1. *Æn. Vna Eurvsq; Notvsq; ruunt, creberg; procellis Africus, &c.*

TRISTIS ORION] (Virg. lib. 1. *Ænei. nimboſus Orion.*

TREMENTEIS ILICES] sup. paullo audacius dixit *trementeis Verbere ripas*, Oda 27. lib. 3.

QUIETIORE] placatiore, tranquilliore, sedatiore.

QVAM GRAIA VICTORVM MANVS] quā Græci victores, qui vel omnes ferē naufragio perierunt, vel magnis tempestatibus iactati, longisq; erroribus circumacti, vix tandem nudi, & egentes in patriam redierunt. Agamemnon autem tot periculis terra, mariq; defunctus, ab Ægisto & Clytemnestra vxore interfectus est.

B IN IMPIAM AIACIS RATEM] Aiakis Oileij. Ajax Oilei filius Locrus plerisq; Græcis conectoribus suis Troia excissa calamitati, & exitio fuit, propterea quod Cassandram Mineræ supplicem in eius templo stuprauerat: quo facinore Dea offensa dicitur etiam oculos auertisse. Itaq; reuertentibus Græcis, iamq; Eubœæ vicinis, tantos fluctus, tantasque tempestates excitauit, vt complures naufragio perierint. Neptunus autē, cum ille ad vada Gyraa saluus delatus esset, dixissetque se dijs inuitis seruatum esse, periculumq; effugisse, eam vocem tam impiam indignè ferens, faxum Gyraum, cui ille insidebat, dirupit, ac discidit: quo facto præcipitem illum in medios fluctus exturbauit. auctor Hom. *Ὀδυσσ. δ. Καὶ νῆκεν ἐκφυγε κῆρα, καὶ ἔχθρομένος περ Ἀθλῶν, Εἰ μὴ ῥαφρίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μὲν ἀάσθη. Φῆρ' ἀέκπη θεῶν φυγεῖν μέγα καίτμα θαλάσσης. Τὸ δὲ Ποσειδάων μετὰ ἔκλυεν ἀυδήσαντες. Αὐτὴν ἔπειτα πείλαινα ἐλὼν χερσὶν σβαρήσιν, Ηλασε γυροῖσιν πέτρην, ἧπο δ' ἔρασεν αὐτῆν, Καὶ τὸ μὲν αὐτῆι μείνει, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντω, Τῷ δ' Αἴας τῷ πρῶτον ἐφύσσομενος μὲν ἀάσθη, Τὸν δ' ἐφόρει κ' ἔπειτα πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.*

C O, QVANTVS INSTAT NAVITIS, &c.] *Ἐποσσοφῆ* ad Mæuium quantum (inquit) sudabunt nauæ tui in ea, quæ tibi impendet, tempestate? quantum tu pallebis?

PALLOR LVTEVS] pallor lutidus, fuluus, crocei, vel aurei coloris, vt Catull. ad Luuent. *Hospes in aurata pallidior statua?*

EIVLATIO] fletus muliebris. M. Tull. de legib. 2. *Cælius lessum quasi lugubrem eiulationē esse dicit se suspicari.* Idem Tusc. 2. *eiulatus ne mulieri qui de concessus: & hic nimirū fletus est, quem XII. Tabula in funeribus vetant adhiberi.* Horat. Od. 16. hoc lib. inf. *Vos quibus est virtus, muliebrē tollite luctū.*

AVERSVM] minus audientem preces, vt sup. Od. 2. lib. 1. *minus audientem Carmina Vestam?*

VDO NOTO] humido Austro, sic Virg. lib. 1. Georg. *quid cogitet humidus Auster.*

REMVGIENS] iterum, atq; iterum murmurans, tralatio est à bobus, vt Od. 10. lib. 3. *Audis quo strepitu ianna, quo nemus Inter pulchra situm te Et remugiat Ventis?*

D OP. QVOD SI PR. CVRVO LITT. &c.] Quod si tu naufragio perieris, & corpus tuum in litus eiectum, præda mergis fuerit, libidinosus, &c. *iuueris* autem non *iuuerit* esse legendum peruincunt libri manuscripti: duo Vatic. Iann. Faer. Nicotiani, Russardini duo. Nonnulli tamen habent, vt vulgati, *iuuerit.*

LIB. IMMOL. CAP. ET AGN. TEMP.] caper Baccho potius solebat immolari, vt annot. sup. ad Od. 8. lib. 3. *album Libero caprum.* interdū etiam tempestatibus: & item agna, eaque nigra. Virg. *Ænei. 5. Treis Eryci vitulos, & tempestatibus agnam, Cedere deinde inbet.* Idem li. 3. *Nigram hyci pecudem, & ephyris felicibus albam.* Aristoph. *βαλ. Ἀρν. ἀρνὰ μάλαναι παῖδες ἐξενέγκαν, Τριφῶς γὰρ οὐκ οὐραίνεν τῶν ἀσθενέων:* id est, Agnam, agnam nigram pueri efferte: Nam typhon exsistere incipit.

AD PETTIVM:

Ode II.

E

Se amore captum, non posse ad versus facientos operam, studiumue conferre.

PETTI, nihil me, sicut antea, iuuat
Scribere versiculos,
Amore perculsum graui:
Amore, qui me, præter omncis, expetit
Mollibus in pueris,
Aut in puellis vrere.

Hic tertius december, ex quo destiti
Inachia furere,
Siluis honorem decutit.
Heu me, per urbem (nā pudet tāti mali)
Fabula quanta fui?

Conuiuiorum & pœnitet:
In queis amantem languor, & silentium
Arguit, & latere
Petitus imo spiritus.
Contraq; lucrum nil valere candidum
Pauperis ingenium

Querebar applorans tibi,
Simul calentis inuerecundus deus
Feruidiore mero
Arcana promorat loco.

Quod si meis inæstuet præcordijs
Liberabilis, vt hæc
Ingrata ventis diuidat
Fomenta, vulnus nil malum leuantia:
Desinet imparibus

F

A Certare summotus pudor.
 Vbi hæc seuerus te palàm laudaueram:
 Iussus abire domum,
 Ferebar incerto pede
 Ad non amicos, heu, mihi posteis, & heu,
 Limina dura, quibus
 Lumbos, & infregi latus.
 Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
 Vincere mollitia,
 Amor Lycisci me tenet:
 Vnde expedire non amicorum queant
 Libera consilia,
 Nec contumeliæ graues:
 Sed alius ardor aut puellæ candidæ,
 B Aut teretis pueri,
 Longam renodantis comam.

Hancoden, quæ in omnibus libris erat dicō-
 los, distrophos, feci vt esset tricōlos, tristrophos,
 partim Georg. Bucanani sententia approbata, par-
 tim codices quosdam antiquiss. secutus.

AMORE PERCVLSVM] tralatio est. sic
 Virg. Geor. 2. *Quarum sacra sero ingenti percussus
 amore.* percellere propriè significat ita impelle-
 re, vt peruertas, quemadmodum suprâ diximus
 ad Od. 7. huius lib. *Mentesq; percussa stupent:* quod
 quidem exempla ex bonis scriptoribus declara-
 bunt. Lucret. lib. 1. *Aërie primùm volucres te, diua,
 tuumq;.* Significant in initum percussa corda tua vi. Idē
 lib. 6. *Nimirum quia cūm vehementi percussit ictu,
 Confluere ex ipso possunt elementa vaporis.* Idem lib.
 5. *regesq; superbi Corripit Diuūm percussi membra
 timore.* Catull. ad Manliū. *Tempore, quo certa Stym-
 phalia monstra sagitta Perculit.* Virg. Æn. 5. *Victo-
 rem Buten, immani corpore qui se Bebrycia veniens
 Amyci de gente ferebat, Perculit, & fulua moribun-
 dum extendit arena.* Plaut. Epid. perij, *plaustrum
 perculi.* vbi tamen docti quidam legunt, *hanstrum
 perculi.* Terent. Eunuch. *Quò trndis? perculeris
 iam tu me.* M. Cato lib. Originum. *Ventus Cercius,
 cūm loquere, buccam implet: armatum hominē, plau-
 strum oneratum percellit.* libet autem mihi cūm per-
 70, vt studiosis bonarum litterarum adolescenti-
 bus consulam, & gratificer, Plautum, & M. Tulliū,
 quibus in locis hoc verbo vsi, à librarijs corrupti
 sunt, suę integritati restituere. Plautus in Trinum-
 mo. *Si animus hominem percussit, actum est. si animo
 feruuit, non sibi. Si ipse animum percussit: dum viu-
 uitor victorum cluet. Tu si animum vicisti potius,
 quam animus te, est quod gaudeas.* quo loco omnia,
 quæ quidem viderim exempla, habent, *perpult.*
 Idē Epidico. *planè hic est, qui mihi in Epidauro pri-
 mus pudiciā percussit.* vbi corruptè *pepult.* M. Tul.
 in orat. pro M. Cælio. *Quid tumultuarius soror?
 quid infans? quid à clamore exorsa, verbis, paruam*

rem, magnam facis? vicinum adolescentulum aspe- D
 xisti: candor huius te, & proceritas, vultus, oculiq; per-
 culerunt, id est, de recto mentis statu deturbarunt,
 ἐσθλαρ. vbi vulgò legitur *perpulerunt*, mendosè.
 Idem lib. 1. de orat. ad Q. Fratrem. *Equidem, &
 Ser. Galbam memoria teneo, diuinum hominem in
 dicendo, & M. Emiliū Porcinam, & Cn. ipsum
 Carbonem, quem tu adolescentulus percussisti, igna-
 rum legum, hesitantem in maiorum institutis, rudem
 in iure civili: vbi vulgati codices habent *perpulist,*
 vitiosè: cūm significet, Cn. Carbonem, quem M.
 Crassus accusauerat, sententijs iudicum damna-
 tum, & fortunis suis euersum esse. & epist. ad Ni-
 gid. Figul. lib. 4. *Nulla enim me ipsum priuatim per-
 culit insignis iniuria:* vbi mendosè vulgò *pepult.*
 Sed quòd quidā simij hîc contendunt legendum
 esse *percussum* & repugnātib; libris omnibus, &
 reclamante ratione, nã illi valde pingues sunt.*

MOLLIB. IN PV. AVT IN PVEL.] sic
 Lucret. de amore lib. 4. *Sic igitur, Veneris qui telis
 accipit ictum, Sine puer membris muliebribus hunc
 iaculatur, Seu mulier toto iactans è corpore amorem,* E
*Vnde feritur, eò tendit, gestiq; coire, Et iacere humo
 rem in corpus de corpore ductum.*

HIC TERTIVS DECEMBER] tertius an-
 nus, seu potius tertia hyems, & ita, tertius annus.
 HONOREM] frondeis, quæ sunt arboribus or-
 namento. Virg. lib. 2. Geor. *Frigidus & siluis Aqu-
 lo decussit honorem.*

FABVLA QVANTA FVI?] quàm multus de
 me sermo habitus est dedecoris, & ignominie ple-
 nus: sic loquitur Tibull. de Apolline lib. 2. eleg. 3.
*Fabula nunc ille est, sed, cui sua cara puella: Fabula
 sit, manu, quam sine amore, Deus.* Idem li. 1. eleg.
 4. *Parce puer, quæso, ne turpis fabula fiam.* vbi quidā
 malè volunt legi, *turbis.* sic Hor. inf. epist. ad Viñ.
 Afellam. *Afinæq; paternum Cognomen vertas in ri-
 sum, & fabula fias.* Non dissimile est illud Propertij
 lib. 1. *Quid si parua tuæ dederis vestigia culpe,
 Quam cito de tanto nomine rumor eris?* Idem propè
 valet venire in ora: de quo genere lege annot. ad
 epist. ad Iul. Flor. lib. 1. *Quid Tuius, Romana, &c.* F
 CONVIVIORVM ET POENITET] id est, &
 pœnitet me interfuisse in eis cōuiujs, in quibus,
 &c. vel & vellem me non interfuisse in eis conui-
 ujs, &c. vel sic, & displicent mihi ea conuiuia, &c.
 Sic vsurpant interdum hoc verbum Latini. M.
 Tull. lib. 6. de rep. *Iam verò ipsa terra ita mihi par-
 ua visa est, vt me imperij nostri, quo quasi punctum
 eius attingimus pœniteret.* Idē in Cœliana, *Quod ob-
 iectum est Cælio de pudicitia, id numquam tam acer-
 bè feret Cælius, vt eum pœniteat non deformem esse
 natum.* Quidam libri veteres habent, & *conuiuio-
 rum pœnitet, &c.* quæ fortasle vera est scriptura, vt
 copula & pertineat ad finem versus anteceden-
 tis, & versus deinceps sequens initium capiat à
 Conuiuiorum.

IN QVEIS AMANT. ET LANG. ET SI-
 LENT. &c.] hæc sunt amoris argumenta: de
 quibus supra ad Od. 13. lib. 1.

ET LATERE PET. IMO SPIR.] Plautus.
 in Cistell. *Hoc, sis, vide: vt suspitum petiuit altè.*
 Notaueram olim in nomine *latere* syllabam vl-
 timam

A timam re produci: nisi quis diceret esse legendū, & latere ex petitus imo spiritus, id est, è latere petitus, sed verbis ita in suum ordinem & numerum restitutis, ac descriptis, non est ei obseruatiōni locus. Interdum vocalis longa ante vocalem sequentem non eliditur quidem, sed tamen producit, ut Od. 2.8. lib. 1. *Ossibus, & capiti inhumato.* sic Catull. in Lesbiam. *Quo signo? eadem totidem mox deprecor illi Assidue.* Lucret. lib. 6. *Sed natura loci opus efficit ipsa sua vi.* ibid. *Deniq, res auro argentū copulat vna, & Erāq,* quamquam hic versus in nonnullis libris manuscriptis ita legitur: *Denique res auro argentum concopulat vna.* Propert. li. 2. *Regnāue prima Remi, animos Karthaginis alta.* Virg. Georg. 2. *Orchites, & radij, & amara Pausia bac a.* *En. 5. sed amœnā piorum Concilia, Elysiumq, colo: huc casta Sibylla Nigrarum, &c.* idem in Pharm. *duris in cotibus illum Ismarus, aut Rhodope, aut extremi Garamantes, &c.* idem in Palæmonc: *Et succus pecori, & lac subducitur agnis.* Idē *En. 4. Quid fruit, aut qua spe inimica in gente moratur?* Idem *En. 1. Posthabita coluisse Samo: hic illius arma.* Idē li. 10. *Mæonia generose domo, vbi pinguis culta, &c.* Interdum non solum non eliditur, verum etiam corripitur, etiam si sit vocalis natura longa, aut etiam diphthongus, ut supra Od. 5. *Et Esquiline alites.* & Sat. 9. lib. 1. *Si me amas (inquit) paulum hic ades.* Catull. in Mamurr. & Cæf. *Vno in ludulo erudituli ambo.* Idem ad Camerium, *Te quasiuimus in minore campo, Te in Circo, te in omnibus tabernis.* Virg. *En. 6. Nomen, & arma locum seruant, te amice nequiuu Conspicere, &c.* idem lib. 3. *Insule Ionio in magno.* idem Pharm. *an, qui amant, ipsi sibi somnia fingunt?* Lucret. lib. 4. *Nam si abest, quod ames, præsto simulacra tamen sunt Illius, & nomen dulce obuersatur ad aureis.* Idem lib. 5. *Pectora, terrarum qui in orbi sancta tuetur Fana.* Idem lib. 2. *Vnam progeniem, qui in oras luminis edant.*

CONTRAQUE LVCR. NIL VALERE]

C Etiam Anacr. queritur, in amore nihil valere genus, sapientiam, mores: solamque pecuniam spectari: præterea ostendit, pecuniam cum rebus omnibus humanis pestem afferre, atque interitum, tum maximè miseris amantibus esse calamitosam, & capitale, his verbis: *Ἀπόλοιτο ὡς ἄνθρωπος οὐδὲν ἀργυροῦ φιλήσας. Διὰ τὸ πένυ ἐκ ἀδελφῶς. Διὰ τὸ πένυ ἐπὶ κήρας. Πόλεμοι, φόνοι δὲ αὐτῶν. Τὸ δὲ χεῖρον, ὀλίμμεδα Διὰ τὸ πένυ οἱ φιλοῦντες.* id est, *Pereat male ipse primus, Argenti amore captus, Hoc propter & duorum Amica corda fratrum Soluuntur, ut alteri alter Necem afferat cruentam. Hoc propter & parentes A filijs necantur: Hoc fonte bella, pugna, Cedes, necesq, manant. Sed, quod grauius videri, Capitaliusq, debet, Hoc propter interimus Miserabiles amantes.* Cum his congruit Plautinum illud *Curgul. ad pol qui amat, si eget, mi sera Afficitur arumna.* hac eadem de re lege eleg. nonam Tibull. lib. 1.

SIMVL] simul ut, ut sæpe alibi.

INVERECUNDVS DEVS] Bacchus. contra sup. Od. 2.7. lib. 1. *verecundumq, Bacchum Sanguineis prohibete rixis.* inuerecundum hoc loco Bacchum dicit, quia, qui immoderatè vinū biberunt, nihil verentur.

D **FERVID. MERO ARCANA PROM. 10-60]** quæ tacenda erant, me, ut proloquerer, cogerat: è pectore in lucem protulerat. sic lib. 1. Sat. 4. *Cōdita cum verax aperit præcordia Liber.* Ouid. lib. 1. de arte. *Tunc aperit menteis euo rarissima nostro Simplicitas, arteis excutiente Deo.* sic Alcaeus, *ὄψις αὐτῶν ὁμοῖος δὲ ὁμοῖος,* id est, vinum hominibus est instar dioptræ, qua cognoscantur eorum mores.

QVOD SI MEIS INÆST. &c.] horū qui deinceps sequuntur, quattuor versus, hæc mihi videtur esse sententia. Quod si hæc iniuriæ, quæ mihi ab Inachia inferuntur, iustum, ac liberum mihi dolorem commouerint, meq; ita irritarint, ut has inaneis querelas, & aggritudines animi, quibus nō modò non confanescit amoris vulnus, verum etiā recrudescit, ex animo deponere, ac delere, & te cōtemnere atq; aspernari possim: desinā impudenter cum potentioribus cōtendere: vel pudebit me non cedere superioribus: vel desinā summoto & deposito pudore certare cū aduersarijs meis, qui plus apud te pretio & pecunia possunt. Est enim impudentis cum potentioribus pugnare. potest & alio modo explicari, ut statim dicemus. Sed Turnebo neutro modo placet, ut eadem opera, eodem loco referemus.

VT HÆC INGR. VENTIS DIV.] id est, ut hæc amoris pabula eiiciam ex animo. *ventis diuidat,* id est, dissipet, discutiat: ex animo meo debeat. vide annot. ad Od. 2.6. lib. 1. ibi *Tradam proteruis in mare Creticum, &c.*

FOMENTA] amoris fomenta sunt, nisi fallor, cæ omnes cogitationes, quæ dolorem, & curam ex amore proficiscentem, alunt, fouent, amplificat: curæ, querelæ, cogitationes anxie, suspiria, lacrymæ. Lucre. appellat *amoris pabula,* lib. 4. *Sed fugitare decet simulacra, & pabula amoris Abstergere [al. absterrere] sibi.* Prop. aliment. lib. 3. *Crescit enim assidue spectando cura puella: Ipse alimenta sibi maxima prebet amor.* Hor. epist. ad Iul. Florum lib. 1. *fomenta curarum* appellat curarum segetem, ac materiam. *quod si Frigida curarum fomenta relinquere posses, Quò te celestis sapientia duceret, ires.* Cum hunc locum, ut & alios innumera- biles, planissime declarassem, miror, homines quosdam κακοθυῖς etiam hîc, vbi suis perturbatissimis & dissolutissimis notarum scopis facilè carere poteramus, blaterare autos esse.

DESINET IMP. CERTARE SVMM.] locus est, meo quidem iudicio, perobscurus, quem & paullo antè explanavi, & nunc iterum explano: *summotus pudor:* id est, impudentia desinet certare cum æmulis me superioribus: proinde ac si ita dicat, desinam vsque eò esse impudens, ut certem cum superioribus. Nam & lib. 1. epist. ad Claud. Neronem per depositum pudorem, impudentiam significat. *quod si Deposium laudas ob amici iussa pudorem:* vel hoc modo: desinam deposito pudore contendere cum potentioribus, id est, non pudebit me iam finem cum potentioribus pugnandi facere: summoto pudore desinā iam cum superioribus certare: id est, non iam me pudebit à superioribus vinci. Adr. Turnebus aliam huius obscurissimi loci sententiam esse arbitrabatur,

A bitrabatur, nempe hanc. *Me paulo inuerecundius geram, nec ita pudenter me amica summittam, ut soleo: sed eam aspernabor, desinamq; sectari imparem, neq; redamantem. Impares enim in amore appellantur, cum mutuo non amant amantes, & cum alteri amanti alter vicem non reddit: contra cum mutuo & pariter inter se amant, pares dicuntur.* Hæc sunt verba viri & mihi amicissimi, & doctissimi. sed primum ceterior est mihi amicitia, veritas: deinde quã tumuis doctus sit, errare tamen potest, ut homo. Profert ille ad confirmandam sententiam suam locum ex Od. 15. hoc eodem lib. & *queret iratus parem: & alterum ex Od. 3. lib. 1. cui placet impares Formas, atq; animos subiuga abenea Sauro mittere cum ioco.* Sed hæc exempla nihil eum adiuuant. non enim negamus, animos impares significare animos discordes, & in amore non respondentis: Sed hoc dicimus *imparibus*, hoc loco aliud significare. Nam primum *imparibus* per se ponitur sine substantiuo, ut loquuntur grammatici: deinde si hoc sensisset Horat. quod ille putabat, dixisset, *Desinet impari certare, &c.* non ut hinc *desinet imparibus*: quemadmodum Oda 11. lib. 4. *Disparem vites.* sed quid multis opus est? luce clarius est, horum verborum eam, quam ille vult, sententiam esse non posse, cum præfertim verbum *certare* satis declararet per *impareis* significari emulos & aduersarios, quibuscum ei certandum erat, non puellam, quam amabat. Iam ut dicimus certamen impar, iniquum, & inæquale: ita & aduersarium imparem, & inæqualem, siue intelligamus superiorem, siue inferiorem.

VBI HÆC SEVERVS TE PALAM] posteaquam te audiente hæc iactauerã ac probaram: abs te dimissus, redibam tamen ad illam amore coactus.

IVSSVS ABIRE DOMVM] iussus participium à verbo iubeor, quod negat esse vñtatum Seruius ad illum locum Æn. 10. *equore iusso*, cum tamen dixerit M. Tullius in oratione pro Quintio, *ita iubebare, recusabat Alphenus.* Ac de hoc verbo quidem, esto ut lubet: sed de participio nõ est dubium, quin sit vñtatum. Virg. Georg. 4. *huc tu iussos asperge sãpores.* & 3. *Æneid. Iunoni Argiua iussos adolemus honores.* Horatius præter hunc locum, etiam in Oda 6. lib. 3. *Sed iussa coram me sine conscio Surgit marito, &c.* & Saty. 2. lib. 1. *neq; cunctetur cum est iussa venire.* carm. sæculari post ep. *Iussa pars mutare larcis, & urbem.* Idem epist. 12. ad Læcium: *Stella sponte sua, iussa ne vagentur & errent.* Ex quo iniussus a. um. idem Od. 16. infra *Illic iniussa veniunt ad multra capella.* & Satyra 3. lib. 1. *Ut numquam inducant animum cantare, rogati: Iniussi numquam desistant.*

FEREB. INCERTO P. AD NON AM.] tamen si constitueram animum obfirmare, ne Inachiam expeterem, neque amarem: ego tamen ad eas adeis, quæ mihi tam iniquæ, atque inimicæ fuerant, recurrebam: ad ea vestibula, super quæ iacuerã nocteis totas, reuertebam. sic Tibul. lib. 2. eleg. 7. *Iuravi quoties rediturũ ad limina numquã? Cum bene iuravi: pes tamen ipse redit.* & Lucr. lib. 4. *At lacrymans exclusus amator limina sæpe Floribus,*

& fertis operit, posteisq; superbos Vnguit amaracino, & foribus miser oscula figit. Est autem miserissima amanti condicio, cum ab ea puella, de qua se bene meritum esse existimat, & quam ex animo amabat, iniuste læsus, amandi tamen finem facere nõ potest, tum enim cum odio pugnat amor: quo grauius malum amanti accidere nullum potest. id declarat Catull. hoc elegantissimo epigram. ad Lesbiam, *Dicebas quondã, solum te nosse Catullum, Lesbia, nec præ me velle tenere Iouem. Dilexi tum te, non tantum ut vulgus amicã. Sed, pater ut natos diligit, & generos. Nunc te cognoui, quare & si impensius vrer, Multo mi tamen es vilior, & lenior. Qui potis est? inquis, quod amantem iniuria talis Cogat amare magis, sed bene velle minus. amare magis autem (ut hoc dicam ὁδὲ παρέρρον) valet magis vri, & μάλλον ἔρῶν, non μάλλον φιλεῖν. eiusdem argumenti est etiam hoc in eandem, *Odi & amo. quare id faciã, fortasse requiris. Nescio, sed fieri sentio. & excrucior.* eodem pertinet illud Græcorũ epigr. quo negat amator verũ esse, quod vulgo dici solet, contumelia amorem dissolui, quippe qui experiatur, puellæ suæ contumelia amoris sui infatiã magis irritari, atq; excitari. sic habet epigra. Ὑβρις ἔρωτος ἔλυσεν. μάτην δὲ μῦθος ἀλάττω. Ὑβρις ἐμὴν ἔρῳθι μάλλον ἐρωμανίλω.*

POSTEIS] foris, seu posteis, ex quibus constant fores, seu quæ sunt in atrio domus. sup. Od. 1. lib. 3. *Cur inuidendis postibus, & nono Sublime ritu moliar atrium?* & Virg. lib. 2. *Ipse inter primos correpta dura bipenni Limina perrumpit, posteisq; a cardine vellit.* & Lucret. lib. 4. *posteisq; superbos Vnguit amaracino.*

LIMINA DVRA, QVIBVS LVMB.] ab hoc loco non abhorret ille Od. 10. lib. 3. *Non hoc semper erit liminis, aut aqua Cælestis patiens latus.*

NVNC GLORIAN. QVAMLIB. MVLIERE R.] nunc vix dum Inachia amore solutus, Lyciscum puerum quauis muliere molliorem perditẽ amo.

VNDE EXPEDIRE] quo me amore explicare, ac soluere non possint amici neque liberẽ monendo, ac reprehendendo: neque grauitẽ, & contumeliosẽ obiurgando.

LIBERA CONSILIA] infr. Sat. 4. lib. 1. tria proponit, quibus sua quisq; vitia corrigere possit, his verbis, *fortassis & istinc Largiter abstulerit longa atas, liber amicus, Consilium proprium.*

NEC CONTVMELIÆ GRAVES:] quorum? utrũ etiam amicorum, qui mihi libera consilia dederunt, an inimicorum, qui de nobis sæpe melius merentur contumeliosẽ nos infectando, quã blandi amici?

SED ALIVS ARDOR, &c.] alius amor. Lucret. lib. 4. non minimum hoc esse ostendit è remedijs amoris, *aliò conuertere mentem: Et iacere humorem collectum in corpora quæq; Nec retinere semel conceptum vnus amore, Et seruare sibi curam, certumq; dolorem. Vlcus enim viuescit, & inueterascit alendo, Inq; dies gliscit furor, atq; ærumna grauescit, Si nõ prima nouis conturbes vulnera plagis, Volginagãq; vagus Venere ante recentia curas.* M. Tull. lib. 4. quaest. Tusc. *Etiam nouo quodã amore veterẽ amorem, tanquam clauum clauo eiciendum putant.*

Pausan.

A Pausan. in Ach. (vt supra diximus) tradit, aquam Selemni flu. mederi animis amore saucijs.

PVELLE CANDIDÆ] Saty. 2. lib. 1. *Candida, rectaq; sit.*

TERETIS] proceri: vel membris teretibus, solidis, & politis. Od. 4. lib. 2. *tereteisq; suras.*

LONGAM RENOD. COM.] religantis: in no dū colligentis. alebant enim comam formosi, & impudici pueri, vt annot. sup. ad Od. 10. lib. 4.

Ode 12.

In anum fœdam, ac fœtidam, quæ se ab eo subigi cupiebat.

QVID tibi vis mulier nigris dignissima barris?

Munera cur mihi, quidue tabellas

B Mittis nec firmo iuueni, neq; naris obesæ?

Namq; sagacius vnus odoror,

Polypus, an grauis hirsutis cubet hircus in alis:

Quàm canis acer, vbi lateat sus.

Quis sudor vietis, & quàm malus vndique membris

Crescit odor, cum pene soluto

Indomitã properat rabiem sedare: nec illi

Iam manet humida creta, colorq;

Stercore fucatus crocodili: iãq; subando

Tenta, cubilia, tectaq; rumpit,

Vel mea cum sauis agitat fastidia verbis!

Inachia langues minus, ac me.

C Inachiam ter nocte potes, mihi semper ad vnum

Mollis opus pereat malè, quæ te

Lesbia querenti taurum, monstrauit in-ertem,

Cum mihi Couis adesset Amyntas:

Cui in indomito cõstãtior inguine neru,

Quàm noua collibus arbor inhaeret:

Muricibus Tyrijs iteratæ vellera lana,

Cui properabantur? tibi nempe: (quæ

Ne foret æqualeis inter conuiuia, magis

Diligeret mulier sua, quàm te. (creis

O ego non felix, quã tu fugis, vt pauet a-

Agna lupos, capreãq; leones.

QVID TIBI VIS] etiam hanc odam in Grætidiam scriptam esse volunt veteres.

NIGRIS DIGNISSIMA BARRIS] valentissimis ac mentulatissimis amatoribus dignissima: vel propriè & literatè, elephantis, immanibus belluis digna, non viris. nonnulli existimant significari nefarium concubitum, id est, auersum. in cod. Faër. neque vsquam alibi, si bene memini, scriptum est *longis dign. barr.* Turnebus putat etiam dici posse, per Barros hinc non elephantos, sed Barrum illum, qui deformis, & niger erat, significari: de quo Horat. saty. 4. lib. 1. *Nonne vides, Albi vt male viuat filius, utq; Barrus inops? &c. & 6. eiusd. lib. vt si qui egrotet quo morbo Barrus, &c. & 7. eiusd. Sifennas, Barros vt equis præcurreret albis.*

MUNERA CUR MIHI, QVIDVE.] malim sic potius legi: *Munera cur mihi, curiue tabellas Mittis, &c.* vel, vt Canterus, *Munera quid mihi, quidue tab. &c.*

TABELLAS] litteras, epistolas.

NEC FIRM O] non admodum strenuo in certamine Venereo.

NEQVE NARIS OBESÆ] sic habent omnes fere vet. cod. non *nec naris.* significat, hanc mulierem esse immundam ac fœtidã: quod cum ita sit, sibi illius immunditiem, ac fœtorem virulentum placere non posse, utpote qui sit sagacissimus, ac naris acutissimæ, atque emunctissimæ. Nam naris acuta: homines, sunt sagaciores, citiusque ac melius odorantur, quàm qui narem habent obesam atque obtusam. ex quo *naris acuta* homo pro eo, qui acuto ingenio est: *naris obtusa*, pro pingui, & stupido vsurpatur. Sat. 3. lib. 1. *minus aptus acutis Naribus horum hominum.*

NAMQVE SAGACIVS] Cic. ad Att. lib. 6. *Illud præterea μυστικώτερον ad te scribam: tu sagacius odorabere.*

POLYPVS] polypus narium morbus. *caruncula est* (inquit Corn. Celsus lib. 6. cap. 8.) *modò alba, modò subrubra, quæ narium ossi inhaeret, & modò ad labra pendens narem implet, modò retro per id foramen, quo spiritus a naribus ad fauceis descendit, adeò increfcit, uti post vnã conspici possit: strangulatq; hominem, maximè Austro, aut Euro flante: ferèq; mollis est, rarò dura.*

AN GRAVIS HIRS. CVB. HIRC. IN] an insit fœtor ille tater in alis. Catull. ad Virronem, *Sicui, Virro, homini sacer alarum obstiuit hircus.* idem in Rufum, caprum appellat. *Ladit te quedam mala fabula, qua tibi fertur Valle sub alarum trux habitare caper. Hunc metuunt omnes: neq; mirum. nam mala valde est Bestia, &c.* ibidem *nasorum pestem* dicit. Horat. ad Torquat. lib. 1. epist. *capram. Sed nimis arcta premunt olidæ conuiuia capre.* vbi tamen quidam per capras, meretrices significari putant. Ad huiusmodi autem alarum, & totius corporis odorem tollendum, mirum in modum valet cinaræ radix siue decocta cum vino, bibatur: siue ex ea factum emplastrum, partibus corporis huic odori opportunis, admoueatur.

QVIS SVDOR, &c.] loquitur iam secum de hac anu cum quadam exclamatione, in tertia persona.

VIENTIS] marcidis, languidis, tempore corruptis, & imminutis. Victum dictum à viendo, quod